

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ

“Національний спорт”

ЗАЛІКОВІ ВИМОГИ З КУРСУ

дисципліни

підготовки магістрів

Галузь знань: 01 освіта

Спеціальність: 017 – фізична культура і спорт

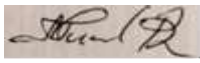
Факультет фізичної культури і спорту

Укладач:
доцент Поліщук Р. М.

Львів 2024

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою олімпійської освіти Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського

Залікові вимоги з курсу затверджені на засіданні кафедри олімпійської освіти
Протокол № 1 від «2» вересня 2024 року

Завідувач кафедри олімпійської освіти,
канд. наук, доцент (Тимчак Я. В.)

УКЛАДАЧ:
доцент кафедри олімпійської освіти
Поліщук Ростислав Миколайович;

© Поліщук Р. М., 2024 р.
© Львівський державний університет
фізичної культури імені
Івана Боберського, 2024 р.

Залікові вимоги з навчального курсу
«Національний спорт»

1. Техніки тіла» Марселя Мосса.
2. Агресія як національна риса характеру в контексті спорту.
3. Вживання (спортивний аспект).
4. Виникнення масової культури та її розуміння.
5. Відомі світові національні види спорту та їх історія.
6. Відомі фестивалі етно-/націо-/традиційного спорту (в світі та Україні).
7. Відродження українських національних єдиноборств (напрямки, школи, основники й учителі тощо).
8. Глобалізація спорту.
9. Глобалізація як явище: визначення та періодизація.
10. Глокалізація та її вплив на національні види спорту.
11. Гра в культурі.
12. Гра та спорт в контексті конкурентоспроможності країн та народів.
13. Гра як важливий елемент національної культури.
14. Етно й традиційні види змагань.
15. Етноантропологічні засади культури тіла: Тейлор, Тернер, Фрезер.
16. Етнокультура та її роль. Традиції.
17. Етнокультурне розмаїття спорту.
18. Етос гри.
19. Знані постаті національного тіловиховання.
20. Значення політики у формуванні національних видів спорту.
21. Іван Боберський – батько українського тіловиховання.
22. Культ фізичної досконалості запорізьких козаків.
23. Культура тіла та євгеніка.
24. Масовий спорт і його зв'язок з масовою культурою.
25. Мета та завдання курсу.
26. Місія національних видів спорту в глобалізованому світі.
27. Мова тіла як можливість міжкультурної комунікації.
28. Моделі сучасного спорту.
29. Народні ігри та їх значення.
30. Національна ідеологія і спорт.
31. Національна свідомість та «спортивний націоналізм».
32. Національне підґрунтя фізичної культури і спорту.
33. Національний спорт в Україні у сучасному вимірі.
34. Національний спорт в Україні: історичний екскурс (загальна характеристика).
35. Національні прояви культури тіла в системах тіловиховання.
36. Національні системи гімнастики.
37. Національні спортивні організації.
38. Національні спортивні товариства.
39. Національні традиції тіловиховання українців.
40. Національно-релігійний характер спорту.

41. Національні види спорту на Олімпійських іграх.
42. Організація і проведення спортивних заходів та змагань з національних видів спорту.
43. Погляд на фізичне виховання у період України-Руси.
44. Поняття «Культура тіла».
45. Поняття «світового спорту» та чинники його формування.
46. Поняття етносу, нації, національної свідомості та національної ідеї.
47. Поняття національної культури.
48. Поняття спорту та спортивної культури.
49. Ранговий поділ спортивної системи на блоки та їх означення.
50. Розуміння популярного спорту.
51. Розуміння спортивної культури.
52. Світова спортивна система (Global Sport System).
53. Світоглядно-філософське значення національного спорту.
54. Соціальний потенціал спорту.
55. Спорт в інформаційному суспільстві.
56. Спорт і характер (ментальність): точки дотику.
57. Спорт як традиція. Національні спортивні традиції.
58. Спорт як чинник збереження та усталення національної ідентичності.
59. Спортивна культура (тіловиховання) та концепція «євгеніки».
60. Спортивні споруди як втілення національних традицій.
61. Суперництво у спорті в контексті протистояння народів та культур.
62. Сучасні популярні види спорту як національні.
63. Філософський погляд на гру, фізичне виховання та спорт.
64. Форми фізичного виховання стародавніх слов'ян.
65. Характеристика розвитку національної тіловиховної культури в діаспорі.

Перелік рекомендованої літератури:

1. Арістотель. Нікомахова етика / Переклав з давньогрецької Віктор Ставнюк. - К.: «Аквілон-Плюс», 2002. - 480 с.
2. Вацеба О. М. Галицькі традиції тіловиховання у контексті сучасного українського відродження / О. М. Вацеба, Л. О. Мазур // Гуманізм. Людина. Культура : тези доп. людинаознавчих філософських читань. - Дрогобич, 1992. - С. 123-124.
3. Вацеба О. М. Особливості історичного розвитку українського спорту в ХХ ст. / О. М. Вацеба // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я в сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. держ. ун-ту імені Лесі Українки. - Луцьк, 1999. - С. 25-27.
4. Ващенко Г. Тіловиховання як засіб виховання волі і характеру / Григорій Ващенко. - Львів : Українські технології, 2001. - 56 с.
5. Величкович М. Український рукопаш гопак : навч. посіб. / М. Величкович, Л. Мартинюк. - Львів, 2003. - 146 с.
6. Вербицький В. А. Історія фізичної культури та спорту в Україні : навч. посіб. / В. А. Вербицький, І. Г. Бондаренко. - Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. - 340 с.
7. Вовк Хв. Студії з української етнографії та антропології / Х. Вовк. - Київ : Мистецтво, 1995. - 335 с.
8. Гейзінга Й. Homo Ludens. Досвід визначення ігрового елемента культури. - Київ : Основи, 1994. - 250 с.
9. Герчанівська П. Е. Культурологія : термінол. словник / П. Е. Герчанівська. - Київ : Національна Академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2015. - 439 с.
10. Гіптерс З. В. Культурологічний словник-довідник. - Київ : Професіонал, 2006. - 328 с.

11. Грибан Г. П. Термінологічний словник з фізичної культури і спорту / уклад.: Г. П. Грибан, Д. В. Бойко, Д. О. Дзен-зелюк. – Житомир : Рута, 2016. – 100 с.
12. Декарт. Метафізичні розмисли / Декарт. – Київ : Юніверс, 2000. – 304 с.
13. Дутчак М. Спорт для всіх / Мирослав Дутчак. – Київ : Олімп. л-ра, 2009. – 279 с.
14. Жарський Е. Енциклопедія українознавства. Загальна частина (ЕУ-І). – Мюнхен, Нью-Йорк, 1949. – Т. 3. – С. 1161– 1165.
15. Казанова Х. По той бік секуляризації / Х. Казанова. – Київ : Дух і Літера, 2016. – 264 с.
16. Клименко В. В. Психологія спорту : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Клименко. – Київ : МАУП, 2006. – 432 с.
17. Коваленко А. І. Філософія : навч.-метод. посіб. для студ. – Львів, 2009.
18. Костюченко О. А. До питання формування національного спортивного законодавства / О. А. Костюченко // Вісник Академії адвокатури України. – 2012. – Числ. 3. – С. 90–94.
23. Молоде Життя. – 1958. – Числ. 7, 8 (143, 144).
24. Нація і спорт : матеріали міжнар. наук. конф., присвяч. 80-річчю СТ "Україна" / ред. кол.: Є. Приступа, Л. Мазур, М. Герцик, О. Вацеба [та ін.]. – Львів, 1991. – 91 с
25. Ніцше Ф. Так казав Заратустра / Ф. Ніцше. – Київ : Основи, 1993. – 415 с.
26. Платон. Діалоги / пер. з давньогр. – Київ : Основи, 1999. – 395 с.

27. Поліщук Р. Гармонійний розвиток та агоністика (змагальність) у творах Гомера "Іліада" та "Одіссея" / Українська тіло-ловиховна традиція. – Львів, 2020. – Вип. 1. – С. 5–13.

28. Поліщук Р. М. Історико-філософські аспекти формування фізичної культури і спорту / Р.М. Поліщук / Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія : зб. наук. пр. – Київ, 2021. – Вип. 2 (34). – С. 107–112.

29. Поліщук Р. М. Кілька думок про ідентичність : монографія / Ростислав Миколайович Поліщук. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 240 с.

30. Поліщук Р. М. Концепції тіла: гармонія Кубертена with єдність у різноманітті Ніцше / Р. М. Поліщук // Молодий вчений. – 2019. – № 5.

31. Поліщук Р. М. Національний спорт як навчальний курс та його світоглядно-філософське значення / Р. М. Поліщук // Молодий вчений. – 2020. – №4. – С. 528–532.

32. Поліщук Р. М. Національна культура і спорт / Поліщук Р.М. / Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. – Львів, 2021. – Вип. 34. – С. 75–82.

33. Поліщук Р. М. Етноантропологічні засади культури тіла та їх значення для спорту Поліщук Р. М. / Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. – Львів, 2021. – Вип. 38. – С. 98–104.

34. Поліщук Р. М. Політика і спорт: ідеологія, імідж, ідентичність / Р. М. Поліщук // Молодий вчений. – 2019. – №5. – С. 339–345.

35. Поліщук Р. М. Сакральні мотиви спорту / Поліщук Р. М. / Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2022. – Вип. 32. – С. 87–90.

36. Поліщук Р. М. Феномен спорту у дослідженні Г. Плеснера / Р. М. Поліщук / Молодий вчений. – 2019. – № 8. – С. 183–188.
37. Поліщук Р. М. Фізична культура античного світу: філософський погляд / Р. М. Поліщук // Молодий вчений. – 2018. – № 2. – С. 491–495.
38. Поліщук Р.М. Філософські аспекти тіловиховання: від Відродження до Нового часу / Р. М. Поліщук / Молодий вчений. – 2020. – № 5. – С. 277–282.
39. Поліщук Р. Сакральні мотиви спорту / Р. Поліщук / Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2002. – Вип. 32. – С. 87–90.
40. Поліщук Р. Спорт як квазірелігія / Ростислав Поліщук // Філософські обрії сьогодення : зб. тез доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф. / за заг. ред. Берегової Г. Д. – Херсон : ДВНЗ "ХДАУ", 2019. – С. 137–139.
41. Поліщук Р. М. Спорт як соціокультурний феномен / Р. М. Поліщук // Дні науки філософського факультету 2020 : тези щоріч. Всеукр. наук. конф. / відп. за випуск Л. В. Рижак, Н. І. Жигайло, Б. В. Ткачук. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. – С. 57–58.
42. Приступа Є. Гопак – танець чи двобій / Євген Приступа // Спортивна газета. – 1990. – № 132.
43. Приступа Є. Н. Народна фізична культура українців / Є. Н. Приступа. – Львів : УСА, 1995. – 254 с.
44. Приступа Є. Н. Українські народні ігри : монографія / Є. Н. Приступа, В. І. Левків, О. В. Слімаковський. – Львів : ЛДУФК, 2012. – 432 с.

45. Проблеми теорії ментальності / відповід. ред. НАН України М. В. Попович. – Київ : Наукова думка, 2006. – 408 с.
46. Психологічний словник / [авт.-уклад.: В. В. Синявський, О. П. Сергєєнков ; за ред. Н. А. Побірченко]. – Київ : Наук. світ, 2007. – 274 с.
47. Рассел Б. Історія Західної філософії / Б. Рассел. – Київ : 1995. – 759 с.
48. Саїнчук М. Народна гра як презентант традицій і репрезентант культурного коду / М. Саїнчук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2016. – № 1. – С. 12–16.
49. Скотний В. Г. Філософія: історичний і систематичний курс / В. Г. Скотний. – Київ, 2005. – 576 с.
50. Словник термінів та понять зі спортивних дисциплін : навч.-метод. посіб. / уклад.: О. О. Момот, Є. Ю. Шаповал, Ю. В. Зайцева, С. М. Новік ; Полт. нац. пед. ун-тет імені В. Г. Короленка – Полтава : Видавець Шевченко Р. В., 2019. – 147 с.
51. Сміт Е. Національна ідентичність / Е. Сміт. – Київ : Основи, 1994. – 224 с.
52. Сова А. Кирило Трильовський: основні віхи життя / Андрій Сова // Країна Спорту. Студентський часопис ЛДУФК. Спецвипуск: Кирило Трильовський (1864–1941) видатний діяч українського спортивно-гімнастичного руху. – Львів, 2014. – 20 черв. – С. 4–5.
53. Сова А. Оксана Суховерська – провідниця української жіночої руханки і ритміки / Андрій Сова // Шлях Перемоги. – Київ–Лондон–Мюнхен–Нью-Йорк–Торонто, 2018. – 11 квітня. – Чис. 15(3328). – С. 7.
54. Сова А. Сини Івана Франка – перші у нашому краї фахівці з руханки та змагу / А. Сова, Я. Тимчак // Універсум. Журнал

політології, футурології, економіки, науки та культури. – Львів, 2016. – № 7-8 (273-274). – Лип.-серп. – С. 27-29.

55. Сова А. Степан Гайдучок – творець та літописець історії українського тіловиховання / Андрій Сова // Шлях Перемоги. – Київ–Лондон–Мюнхен–Нью-Йорк–Торонто, 2018. – 14 березня. – Чис. 11(3324). – С. 7.

56. Сова А. Іван Боберський – основоположник української тіловиховної і спортової традиції / Андрій Сова, Ярослав Тимчак ; за наук. ред. Євгена Приступи. – Львів : ЛДУФК ; Априорі, 2017. – 232 с.

57. Старков В. А. Традиційна ігрова культура населення України / Валерій Старков ; НАН України, Ін-т української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ : Ін-т української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, 2009. – 400 с.

58. Сторі Д. Теорія культури та масова культура / Джон Сторі. – Київ : Акта. – 362 с.

59. Тимчак Я. В. Архаїчні релігійно-культові обрядові форми рухової (фізичної) культури та їх давньоукраїнські прояви – ігрища / Я. В. Тимчак // Українська тіловиховна традиція. – Львів, 2020. – Вип. 1. – С. 14-25.

60. Тимчак Я. В. Ігрища – давньоруська форма змагальної діяльності / Тимчак Я. В. // Физическое воспитание студентов творческих специальностей : сб. науч. тр. / под ред. С. С. Ермакова. – Харьков, 1999. – № 8. – С. 52-55.

61. Тимчак Я. В. Концепція природності як основа уявлення про здоровий спосіб життя в цивілізаціях Сходу та Заходу / Я. В. Тимчак // Здоровий спосіб життя : зб. наук. ст. – Львів, 2006. – Вип. 9. – С. 45-47.

62. Тимчак Я. В. Особливості військово-фізичного виховання в Україні (з найдавніших часів до кінця XIII століття) / Я.В. Тимчак / Спорт і національне відродження : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Львів, 1993. – Ч. 1. – С. 98–101.

63. Тимчак Я. Світоглядні засади тіловиховання (фізичного виховання і спорту) : навч. посіб. / Ярослав Тимчак. – Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2020. – 96 с.

64. Українська журналістика в іменах / за ред. М. М. Романюка. – Львів, 1996. – Вип. 3. – 424 с.

65. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голова) та ін.]. – Київ : Абрис, 2002. – Т. 6. – 742 с.

66. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / Віктор Франкл ; пер. з англ. О. Замойської. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 160 с.

67. Чепа В. Спорт і медіа: амбівалентність та взаємодія / Вікторія Чепа, Ростислав Поліщук // День студентської науки : зб. матеріалів щоріч. студент. наук. конф. – Львів : ЛДУФК, 2018. – С. 31–33.

68. Читанка з історії філософії : у 6-ти книгах. – Київ, 1993.

69. Andrés Horacio Reggiani. Eugenics and physical culture: Biotypology, sports and the body in Latin America, 1930s-1940s / Andrés Horacio Reggiani // Contemporanea, Rivista di storia dell'800 e del '900". – 2018. Vol. 3. – P. 325–350.

70. Bale J. Post-Olympism?: Questioning Sport in the Twenty-First Century / Bale John, Christensen, Mette Krogh. – Bloomsbury Academic, 2004. – 276 p.

71. Christian A. Reflections on Popular Culture and Philosophy / Christian A. // *Kriterion. Journal of Philosophy*. – 2021. – Vol. 35, N 4. – P. 335–357.

72. Decker Wolfgang (Cologne). *Akoniti* / Decker Wolfgang (Cologne) // *Brill's New Pauly, Antiquity volumes* edited by: Hubert Cancik, Helmuth Schneider, English Edition by: Christine F. Salazar, *Classical Tradition volumes* edited by: Manfred Landfester, English Edition by: Francis G. Gentry. Consulted 12 November 2019.

73. Durand M. *Agon dans les tragédies d'Eschyle* / Durand M. – Paris : L'Harmattan, 2005. – 24 p.

74. Eco U. *Faith in Fakes: Travels in Hyperreality* / Eco U. – London, 1998. – P. 159–165.

75. Eichberg H. *The Enclosure of the Body – On the Historical Relativity of 'Health', 'Nature' and the Environment of Sport* / Eichberg Henning // *Journal of Contemporary History*. – 1986. – Vol. 21, N 1. – P. 99–121.

76. Eichberg H. *Body Culture and Democratic Nationalism: 'Popular Gymnastics in 19th-century Denmark* / Eichberg Henning // *International Journal of the History of Sport*. – 1995. – Vol. 12(2). – P. 108–124.

77. Guttmann A. *From Ritual to Record: The Nature of Modern Sports* / Guttmann Allen. – New York : Columbia University Press, 1978. – 198 p.

78. Kramer H. J. *Arete bei Platon und Aristoteles* / Kramer H. J. – Amsterdam, 1967.

79. William J. Morgan. *The Philosophy of Sport: A Historical and Conceptual Overview and a Conjecture Regarding Its Future* / William J.

Morgan // Hand book of Sports Studies. – London : Sage, 2003. – P. 205–212.

80. Philip G. Zimbardo. Psychology and Life / Philip G. Zimbardo. – Twelvth edition, 1988.

81. Polischuk R. The development of physical education and sports in parallel with the forms of axial productivity of society / Polischuk Rostyslav // Integration of traditional and innovative scientific researches: global trends and regional aspect: collective monograph. – 3rd ed. – Riga : Baltija Publishing, 2020. – P. 66–85.

82. Polishchuk R. Culture of the XXI century: football as a quasi-religion in the "secular age" / Polischuk Rostyslav // International Scientific Conference Relevant Issues of the Development of Science in Central and Eastern European Countries: Conference Proceedings, September 27th, 2019. – Riga : Baltija Publishing, 2019. – P. 173–176.

83. Polishchuk R. Philosophical-anthropological and socio-philosophical vision of sport / Rostyslav Polishchuk // European philosophical and historical discourse. – 2019. – № 3. – P. 93–100.

84. Silvana V. G. Strong mothers make strong children: sports, eugenics and nationalism in Brazil at the beginning of the twentieth century / Silvana Vilodre Goellner, Sebastião Josué Votre, Maria Claudia Brandão Pinheiro // Sport, Education and Society. – 2012. – Vol. 17(4). – P. 555–570.

85. Sogawa T. Ethnic Sport, its Concept and Research Perspectives / Sogawa Tsuneo // International Journal of Sport and Health Science. – 2006. – Vol. 4. – P. 96–102.

86. Waldo E. Sweet, Sport and Recreation in Ancient Greece: A Sourcebook with Translations. Foreword by Erich Segal / Waldo E. – New York : Oxford University Press, 1987. – 281 p.

87. Wann D. L. Sport fans: The psychology and social impact of spectators / Wann D. L., Melnick M. J., Russell G. W., Pease D. G. – New York : Routledge, 2001.

88. Wong G. M. Essentials of sport law / Glenn M. Wong. – An imprint of ABC-CLIO,LLC., 2010. – 885 p.

89. Zeigler E. F. How sport and physical activity education could contribute to human survival / Zeigler E. F. – Bloomington, IN : Trafford, 2011. – 244 p.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ;

<http://elib.nplu.org/>

Бібліотека «Культура України»

<http://esu.com.ua/>

Енциклопедія сучасної України

<http://etnolog.org.ua/>

Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ

<http://izbornyk.org.ua/>

Бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України

http://kultura.ho.ua/books_ku.html

Культурологічна бібліотека

<http://poetry.uazone.net/>

Бібліотека української поезії

<http://repository.ldufk.edu.ua> Репозитарій Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського

<http://www.lsl.lviv.ua/> Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника

<http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

<https://photo-lviv.in.ua/>

Фотографії старого Львова

<http://www.sportspectator.com/fancentral/sportsglossary.html>

Sports Glossary